

SPECIALUSIS POSĖDIS, SKIRTAS EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJOMS 2021–2027 METAIS

**4 tikslas „Socialiai atsakingesnė Europa, įgyvendinant Europos
socialinių teisių ramstį”**

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras
Valdemaras Razumas

2019-07-19

Šaltiniai ir socialinių partnerių įtraukimas

- Europos Komisijos šalies ataskaita: Lietuva 2019
- OECD šalių švietimo politikos apžvalgos: švietimas Lietuvoje
- Lietuvos ūkio sektorių finansavimo po 2020 m. vertinimas
- Nacionalinė pažangos programa (projektas)

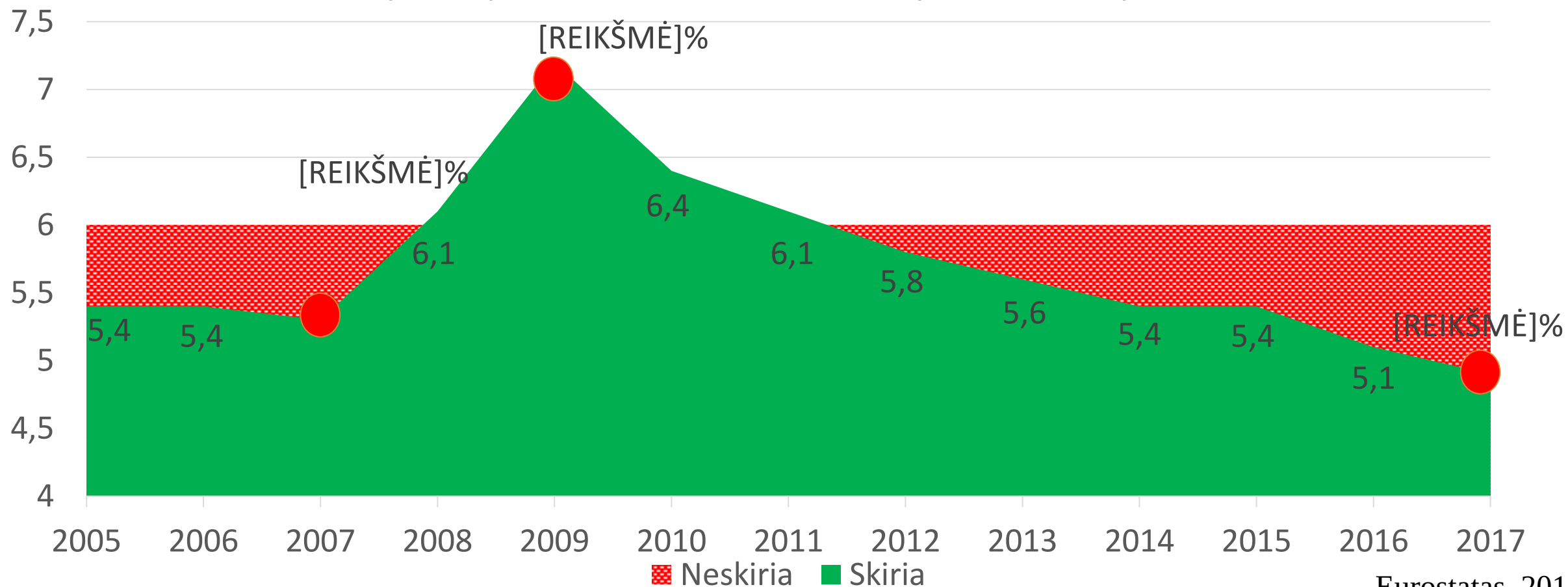
Socialinių partnerių įtraukimas:

- Diskusijos rengiant **Nacionalinę pažangos programą** (2019-05-03, 2019-07-09)
- **Diskusija dėl pasirengimo 2021–2027** m. ES fondų investicijų laikotarpiui (2019-05-23). Dalyvavo:

- ☐ **universitetų**
- ☐ **kolegijų**
- ☐ įvairių mokslo ir švietimo bei Lietuvos **savivaldybių asociacijų**
- ☐ Lietuvos **verslo, pramonės konfederacijų**
- ☐ **ŠMSM pavaldžių centrų**
- ☐ švietimo **profesinės, moksleivių bei jaunųjų mokslininkų** sąjungų
- ☐ Lietuvos **jaunimo organizacijų** tarybos ir kt. organizacijų atstovai.

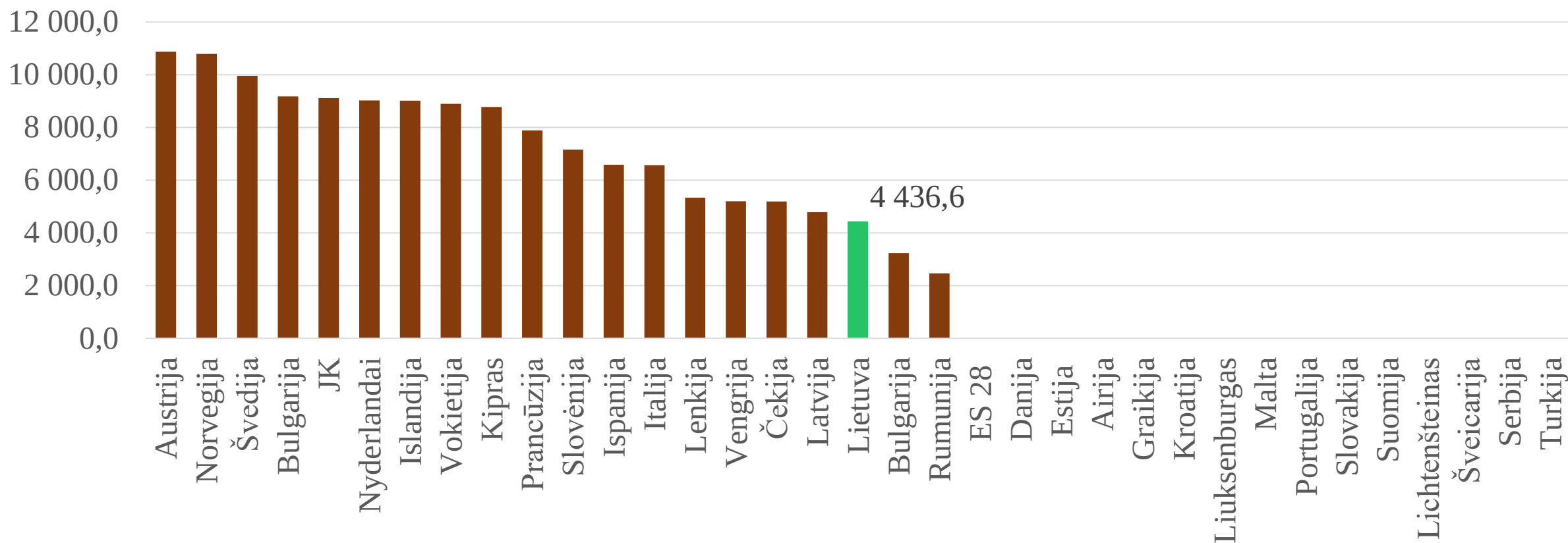
LRS (VŠS): švietimui ne mažiau nei 6 proc. BVP!

Vyriausybės išlaidos švietimui kaip BVP dalis, proc.

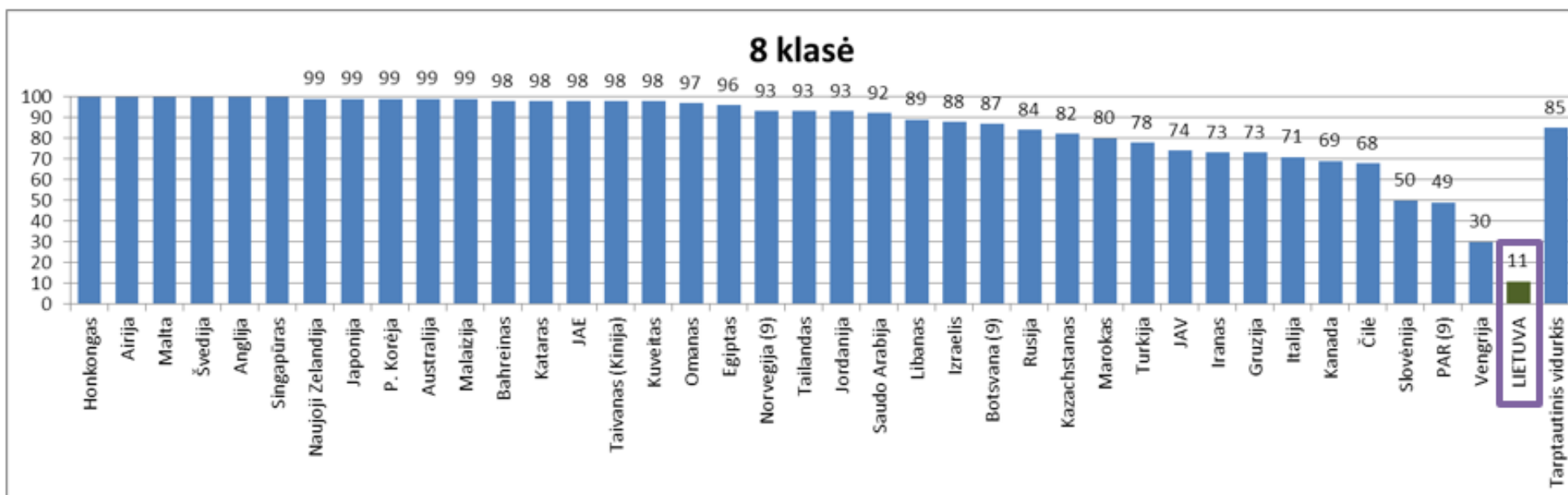
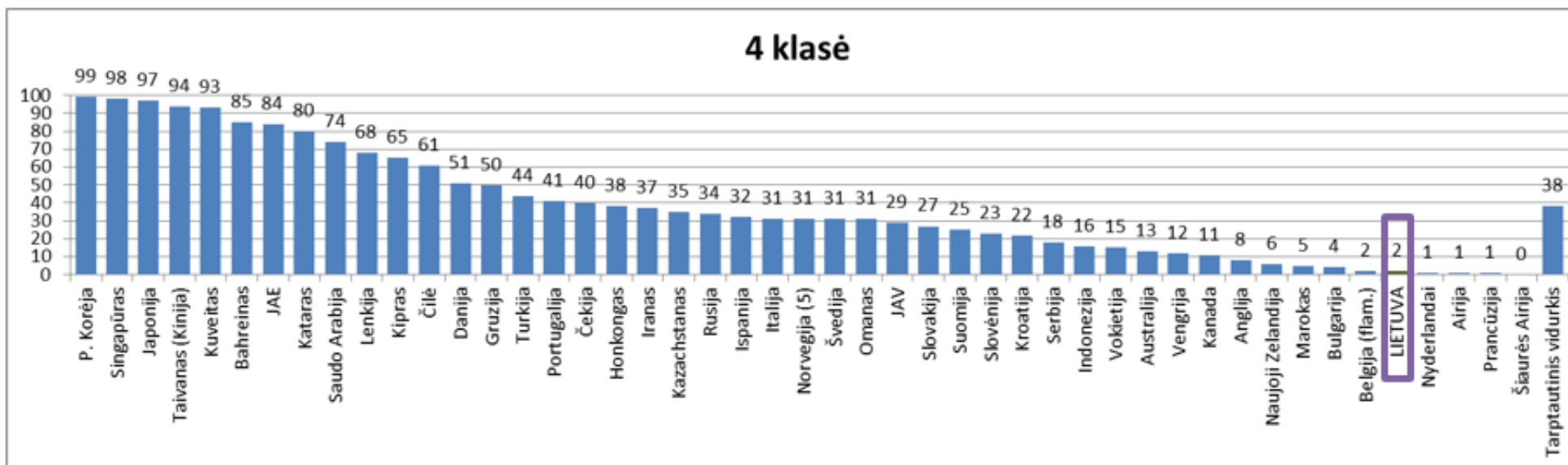
Eurostatas, 2019

Išlaidos vienam mokiniui perkamosios galios standartais, 2016

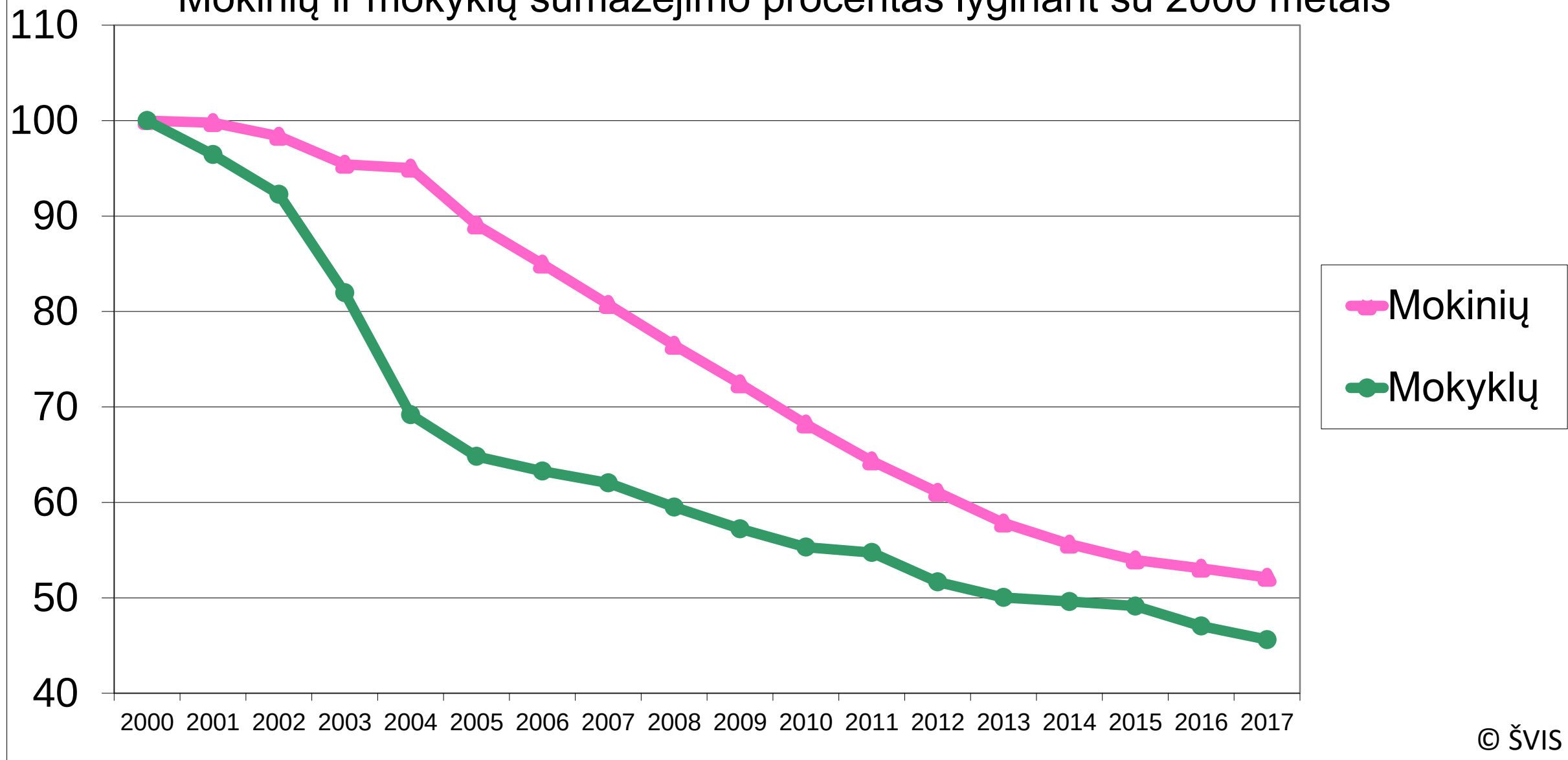

Danijos, Estijos, Airijos, Graikijos, Kroatijos, Liuksemburgo, Maltos, Portugalijos, Slovakijos, Suomijos – duomenų nėra, todėl nepaskaičiuotas ir ES 28 vidurkis.

Mokinių dalis mokyklose, kuriose yra laboratorija

Mokinių ir mokyklų sumažėjimo procentas lyginant su 2000 metais

Mokinių pasiekimai gerėja

(PISA -72, TIMSS – 57, PIRLS – 50, ICCS – 38 šalys ir teritorijos)

Tyrimas	Skirtumas, palyginti su šalių vidurkiu	Pokytis, palyginti su ankstesniu tyrimu	Naujausi LT duomenys, balai	Geriausios šalies rezultatas
PIRLS: skaitymas, IV klasė	+50	+22	550 (2016)	581
TIMSS: gamtos mokslai, IV klasė	+30	+15	530 (2015)	590
TIMSS: matematika, IV klasė	+36	+2	536 (2015)	618
TIMSS: gamtos mokslai, VIII klasė	+22	+8	522 (2015)	597
TIMSS: matematika, VIII klasė	+12	+10	512 (2015)	621
ICCS: pilietiškumas, VIII klasė	+1	+13	518 (2016)	586
PISA: gamtamokslinis raštingumas (penkiolikmečiai)	-18	-21	475 (2015)	556

PISA 2015: 311 bendr. ugd. ir prof. mokyklų, 6525 mokiniai

TIMSS 2015: 225 mokyklos, 291 klasė, 4529 mokiniai

PIRLS 2016: 195 mokyklos, 243 klasės, 4317 mokinių

ICCS 2016: 183 mokyklos, 198 klasės, 3631 mokinių

Save įdarbinę 25-64 m. asmenys Lietuvoje (tūkst.)

140,0
130,0
120,0
110,0
100,0
90,0
80,0

2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018

Pagrindinės problemos

Kiek procentų mokinių pasiekia
PISA 3 lygį iš 6

Iš 20 proc. turtingiausių ir neturtingiausių

© OECD PISA 2015

© UOE-SILC

Kiek procentų 30-34 metų jaunimo
įgyja aukštąjį išsilavinimą

Iš 20 proc. turtingiausių ir neturtingiausių

© UOE-SILC, 2014

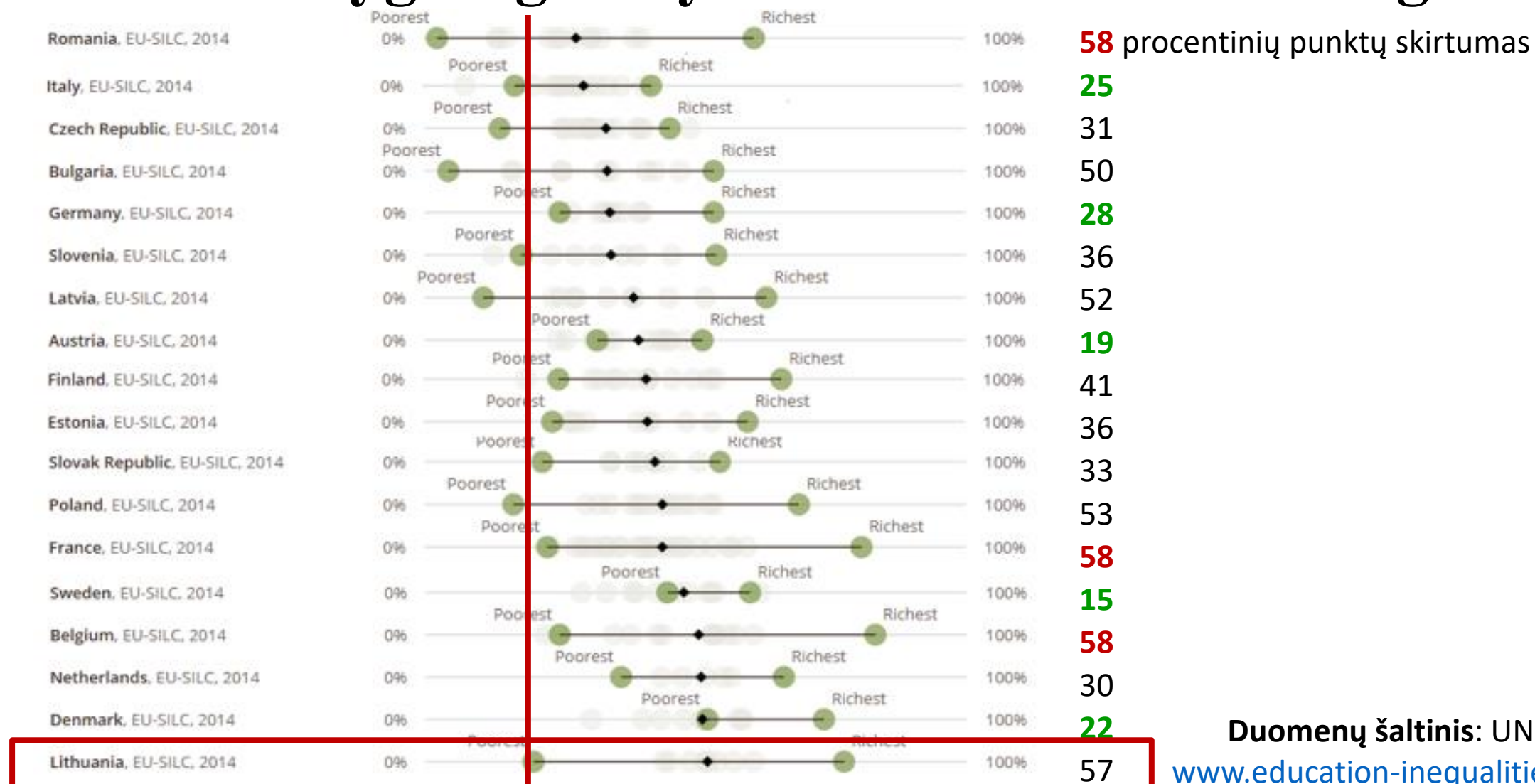
Kiek procentų 25-29 m.
jaunimo yra bedarbiai

Kaime ir mieste

© LSD

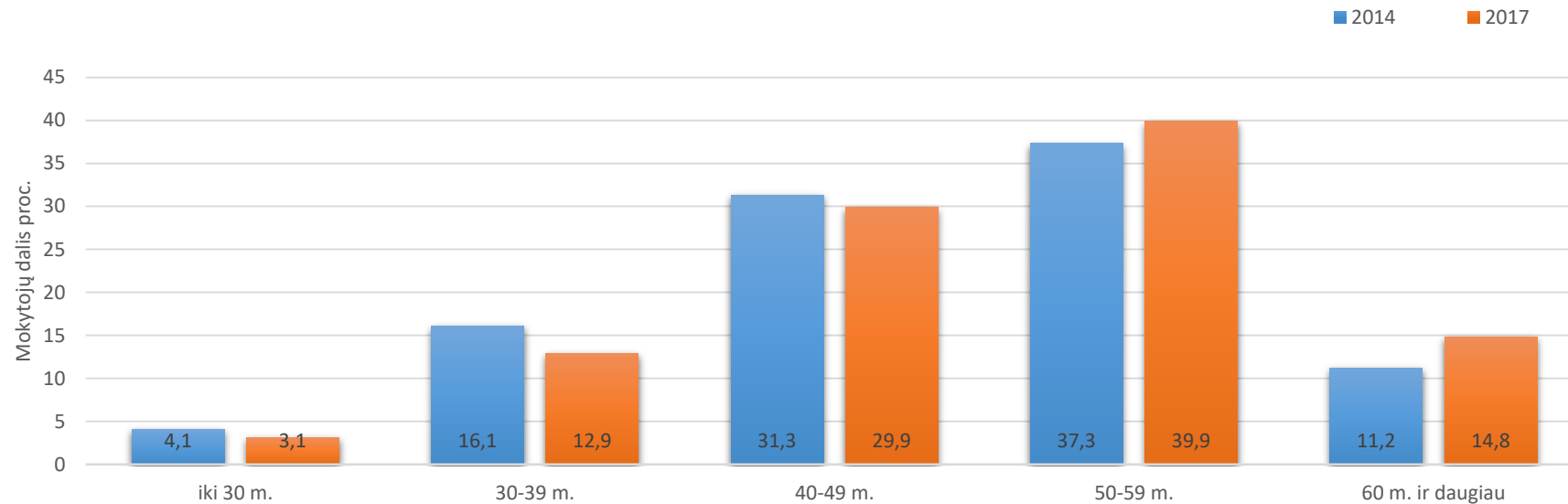
Neužtikrinamos lygios galimybės: aukštasis tik turtingiems?

Duomenų šaltinis: UNESCO,
www.education-inequalities.org

Vidutinis mokytojų amžius – apie 50 metų

Bendrojo ugdymo mokytojai

Vidutinis amžius 2017 m.
Pradinių klasių mokytojai: 48 m.
5-12 klasių mokytojai: 50 m.

Naujų mokslo daktaro laipsnį apsigynusiųjų skaičius 1000 gyventojų, vnt.

TIME	2013	2014	2015	2016	2017
GEO					
European Union - 28 countries	1.9	1.9	2.0	2.1	2.1
Belgium	1.7	1.8	1.9	2.0	2.0
Bulgaria	1.2	1.4	1.5	1.5	1.5
Czechia	1.6	1.7	1.7	1.7	1.7
Denmark	2.9	3.2	3.3	3.2	3.2
Germany (until 1990 former b	2.7	2.8	2.9	2.8	2.7
Estonia	1.2	1.1	1.1	1.2	1.3
Ireland	2.1	2.5	2.6	2.2	2.2
Greece	1.0	1.1	1.3	1.5	1.5
Spain	1.6	1.8	1.9	2.6	3.7
France	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7
Croatia	1.4	1.5	1.6	1.2	1.3
Italy	1.5	1.5	1.5	1.4	1.4
Cyprus	0.4	0.4	0.6	0.7	0.7
Latvia	1.1	0.9	0.9	0.7	0.5
Lithuania	1.2	1.1	1.1	0.9	0.9

LT – **0,9** (2016 m. ir 2017 m.), ES vidurkis – **2,1** (2016 m.).

Data source: Eurostat

„Socialiai atsakingesnė Lietuva“ (ERPF)

EK UŽDAVINYS (ERPF)	SIŪLOMI ŠMSM UŽDAVINIAI (ERPF)
Suteikiant daugiau galimybių naudotis visapusiškomis ir kokybiškomis švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą paslaugomis plėtojant infrastruktūrą	Modernizuoti švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą paslaugų infrastruktūrą
Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą	Pritaikyti švietimo įstaigų infrastruktūrą nepalankias sąlygas turintiems mokiniams

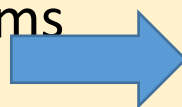
ERPF: uždaviniai ir veiklų grupės

Modernizuoti švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą paslaugų infrastruktūrą

- Modernių, ugdančių edukacinių erdvių kūrimas, atnaujinimas
- Ikimokyklinio, BU mokyklų ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigų aprūpinimas šiuolaikinėmis ugdymo priemonėmis ir įranga
- Skaitmeninių kompetencijų ugdymui skirtos infrastruktūros gerinimas
- Darbo rinkos poreikius atitinkančios modernios įrangos atnaujinimas profesiniam mokymui
- Studijoms pritaikytos infrastruktūros atnaujinimas

Pritaikyti švietimo įstaigų infrastruktūrą nepalankias sąlygas turintiems mokiniams

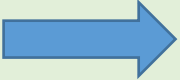

- Švietimo įstaigų infrastruktūros atnaujinimas didinant prieinamumą nepalankias sąlygas turinčioms vaikų grupėms
- Švietimo įstaigų infrastruktūros pritaikymas vykdyti „visos dienos mokyklos“ veiklas

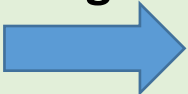
„Socialiai atsakingesnė Lietuva“ (ESF+)

EK UŽDAVINYS (ESF+)	SIŪLOMI ŠMSM UŽDAVINIAI (ESF+)
Didinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę ir rezultatyvumą, kad būtų galima paprasčiau įgyti bendrųjų gebėjimų, įskaitant skaitmeninius įgūdžius (ESF+)	Didinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę ir rezultatyvumą
Skatinti, kad visi, visų pirma nepalankias sąlygas turinčios grupės, turėtų vienodas galimybes gauti kokybiškų ir įtraukių švietimo ir mokymo paslaugų ir užbaigti mokslą, pradedant ikimokykliniu ugdymu ir priežiūra, taip pat bendruoju išsilavinimu ir profesiniu mokymu ir baigiant aukštuoju mokslu ir suaugusiųjų švietimu, be kita ko, remiant judumą mokymosi tikslais ESF+	Didinti švietimo prieinamumą sudarant vienodas galimybes gauti švietimo ir mokymo paslaugas
Skatinti mokymąsi visą gyvenimą, visų pirma siekti, kad visi turėtų lanksčių kvalifikacijos kėlimo ir persikvalifikavimo galimybių ir skaitmeninių įgūdžių, geriau numatyti pokyčius ir naujų įgūdžių reikalavimus, grindžiamus darbo rinkos poreikiais, sudaryti sąlygas keisti profesinę veiklą ir skatinti profesinį judumą ESF+	Skatinti lanksčias kompetencijų kėlimo, kvalifikacijos įgijimo ir persikvalifikavimo galimybes
Skatinti moteris dalyvauti darbo rinkoje, sudaryti sąlygas lengviau derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą, įskaitant galimybes naudotis vaikų priežiūros paslaugomis, siekti sveikos ir gerai pritaikytos darbo aplinkos, kurioje būtų sumažinta rizika sveikatai, skatinti darbuotojus, įmones ir verslininkus prisitaikyti prie pokyčių, o vyresnius žmones – aktyviai ir sveikai gyventi; ESF+	Skatinti moteris dalyvauti darbo rinkoje, sudaryti sąlygas lengviau derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą, įskaitant galimybę naudotis vaikų priežiūros paslaugomis
Ugdyti pažangiosios specializacijos įgūdžius ir bazinių didelio poveikio technologijų įgūdžius, vykdyti pramonės pertvarką, sektoriams bendradarbiauti įgūdžių ir verslininkystės srityje, rengti mokslo darbuotojų mokymus, skatinti aukštojo mokslo institucijų, profesinio mokymo įstaigų, mokslinių tyrimų ir technologijų centrų, įmonių ir grupių tinklaveiką ir partnerystę ir remti labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones bei socialinę ekonomiką (ESF+)	Ugdyti, išlaikyti ir pritraukti talentus aukšto lygio mokslui ir mokslu grįstoms inovacijoms kurti

ESF+: uždaviniai ir veiklų grupės (I)

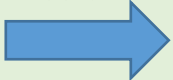
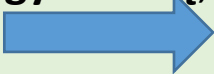
Didinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę ir rezultatyvumą

- Mokinių pasiekimų gerinimas mažinant atotrūkį ir didinant įtraukimą
- Veiksmingos pagalbos besimokančiajam užtikrinimas
- Inovatyvių ugdymo formų skatinimas
- Pedagogų rengimo ir perkvalifikavimo tobulinimas
- Ilimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo turinio tobulinimas
- Profesinio mokymo paklausumo gerinimas
- Aukštojo mokslo tarptautiškumo didinimas

Didinti švietimo prieinamumą sudarant vienodas galimybes gauti švietimo ir mokymo paslaugas

- Kokybiškas neįgaliųjų ir nepalankias sąlygas turinčių asmenų švietimas visuose švietimo lygmenyse
- Švietimo prieinamumas imigrantų ir iš užsienio grįžusių emigrantų vaikams, bei tautinių mažumų atstovų vaikams

ESF+: uždaviniai ir veiklų grupės (II)

Skatinti lanksčias kompetencijų kėlimo, kvalifikacijos įgijimo ir persikvalifikavimo galimybes 	• Suaugusiųjų mokymosi išplėtimas • Įvairiais būdais įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų pripažinimo sistemos tobulinimas • Praktinio profesinio mokymo ir pameistrystės skatinimas • Besimokančiųjų visose švietimo lygiuose ugdymo pritaikymo verslumui skatinimas
Skatinti moteris dalyvauti darbo rinkoje, sudaryti sąlygas lengviau derinti profesinį ir asmeninį gyvenimą, įskaitant galimybę naudotis vaikų priežiūros paslaugomis 	• Ikimokyklinio ugdymo ir visos dienos mokyklos paslaugų, padedančių suderinti darbą ir šeimą, skatinimas

ESF+: uždaviniai ir veiklų grupės (III)

Ugdyti, išlaikyti ir pritraukti
**talentus aukšto lygio mokslui ir
mokslu grįstoms
inovacijoms kurti**

- Doktorantūros studijų skatinimas
- Tarptautinio mobilumo skatinimas
- Studentų pritraukimas vykdyti MTEP veiklas
- Tinklaveiklos ir mokslo vadybos gerinimas
- Mokslo populiarinimas

Sėkmės istorija:

VŠĮ Lazdijų sporto centro įgyvendintas projektas „Neformaliojo švietimo įstaigų Lazdijų rajono savivaldybėje infrastruktūros tobulinimas“ (Skirtas finansavimas – 115 tūkst. Eur)

Sukurtos ir pagerintos neformalios sąlygos mokinių kūno kultūrai ugdyti *(buvo aktyviai įsitraukusi vietos bendruomenė):*

- gerinamas 500 moksleivių sveikatingumas;
- stiprinama bendruomenė;
- prisidedama prie universalaus dizaino principo įgyvendinimo.

Sėkmės istorija:

Projektas „Mokyklų aprūpinimas gamtos ir technologinių mokslų priemonėmis“,
(finansavimas – 9,9 mln. Eur)

Vykdomas gamtos ir technologinių mokslų mokymo(si) aplinkos modernizavimas:

- mokyklų aprūpinimas gamtos ir technologinių mokslų mokymo priemonėmis ir įranga bei kuriamos jų panaudojimo metodikos;
- 7 regioninių STEAM centrų kūrimas.

Sėkmės istorija: „Kokybės krepšelis“, (Finansavimas: 18,5 mln. Eur)

- **Projekte dalyvaujančios 180 mokyklų** (150 turinčių silpną ir 30 turinčių stiprią geros mokyklos požymių raišką) **siekiant gerinti mokinių pasiekimus ir pažangą:**
 - ☐ tobulina savo veiklą joms probleminėse srityse, lėšas tikslingai nukreipdamos veiklos tobulinimui;
 - ☐ silpnesnėms mokykloms teikiama Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūros konsultacinė pagalba, įtraukiant ir savivaldybių administracijų atstovus;
 - ☐ po dviejų vykdymo metų bus vertinama pažanga.

Sėkmės istorija: „Išimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų veiklos tobulinimas“, vykdomas 51 projektas (Finansavimas: 3,54 mln. Eur)

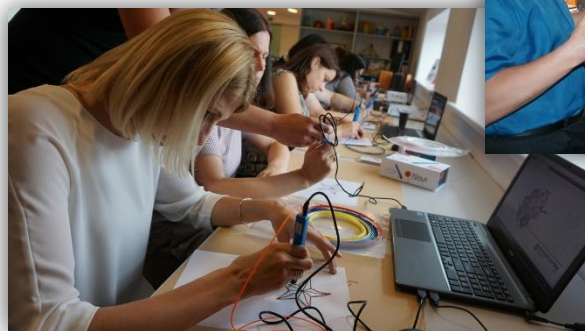

Siekiant gerinti mokinių bendrojo ugdymo pasiekimus, kuriami bendradarbiavimo tinklai, kuriuose mokyklos mokosi vienos iš kitų:

- keičiami ugdymo proceso organizavimo modeliai (29 projektai)
- tobulinami virtualaus ugdymo(si) aplinkos (14 projektų)
- telkiama mokyklos bendruomenė (8 projektai)

Pavyzdžiai:

- *Kauno "Varpelio" pradinės mokyklos projektas „4 klasės mokinių raštingumo gebėjimų tobulinimas taikant **Leg**o metodika grindžiamą integruotą ugdymo turinį“.*
- *Vilniaus Gedimino technikos universiteto inžinerijos licėjaus projekte atnaujinamas ugdymo turinys, pritaikant jį **STE(A)M** koncepcijai ir išnaudojant partnerystės su Vilniaus Gedimino technikos universitetu privalumus.*

Sėkmės istorija: Projektas „Saugios aplinkos mokykloje kūrimas II“
(Finansavimas – 8,04 mln. Eur)

822 mokyklose įgyvendinamos prevencinės programos:

- kuriama saugesnė mokymosi aplinka;
- mažinama socialinė atskirtis;
- gerinami akademiniai pasiekimus ir emocinis mikroklimatas;
- ugdomos kūrybingos asmenybės.